

SORAINEN VADOŠIE NODOKĻU SPECIĀLISTI:

www.sorainen.com

TALLINA

Kaido Loor
Partneris
kaido.loor@sorainen.ee

Pärnu mnt. 15
10141 Tallina, Igaunija
tel. +372 640 0900
fakss +372 640 0901
e-pasts sorainen@sorainen.ee

RĪGA

Jānis Taukačs
Partneris
janis.taukacs@sorainen.lv

Kr. Valdemāra iela 21
Rīga, LV 1010, Latvija
tel. +371 6 736 5000
fakss +371 6 736 5001
e-pasts sorainen@sorainen.lv

VIĻŅA

Kestutis Adamonis
Partneris
kestutis.adamonis@sorainen.lt

Jogailos g. 4
LT-1116 Viļņa, Lietuva
tel. +370 5 268 5040
fakss +370 5 268 5041
e-pasts sorainen@sorainen.lt

MINSKA

Kiryl Apanasevich
Partneris
kiryl.apanasevich@sorainen.com

Pobediteley Ave. 23/3
220004 Minska, Baltkrievija
tel. +375 17 306 2102
fakss +375 17 306 2079
e-pasts sorainen@sorainen.com

Jāsāk gatavoties būtiskām pārmaiņām PVN jomā

Latvijā nu jau beidzot arvien skaļāk runā par jauno, 2009. gada 21. maijā Valsts sekretāru sanāksmē izsludināto PVN likumprojektu. Tas nozīmē, ka projekts vēl jāizskata MK un Saeimā. Būtiski, ka projektā, cita starpā, paredzēts ieviest arī sešas ES PVN direktīvas (2006/112/EK) t.s. izvēles normas. Likumprojekta teksts un anotācija pieejami Ministru kabineta mājas lapā: <http://www.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=30338338&mode=vss&date=2009-05-21>. Sīkāk par PVN direktīvas izvēles normām jau rakstījām vienā no iepriekšējiem Sorainen nodokļu blogiem: http://www.db.lv/b/2008/12/01/Piedavatas_izveles_norm.

Tomēr pārāk maz ir pievērsta sabiedrības uzmanība par Eiropā jau daudz diskutēto, ka 2008. gada 12. februārī Eiropas Padome pieņēma tā saukto „PVN dokumentu paketi”. Proti, pieņemtas vairākas direktīvas, ar kurām ieviestas būtiskas un visām dalībvalstīm piemērojamas izmaiņas ES PVN direktīvā un t.s. ES PVN 8. direktīvā. Tādējādi, tieši vai netieši šīs izmaiņas ietekmēs daudzus komersantus.

Lielākā daļa izmaiņu stāsies spēkā un jāievieš nacionālajos tiesību aktos ne vēlāk kā 2010. gada 1. janvārī. Pēc Latvijas standartiem var likties, ka laika vēl daudz, bet, ņemot vērā to būtisko ietekmi, varbūt daudziem ir pēdējais brīdis sākt tiem gatavoties. Daudziem komersantiem jau tagad ir jāplāno, kā viņi pielāgos savas procedūras, grāmatvedību un IT sistēmas, lai ievērotu šīs izmaiņas. Turpmāk uzskaitītās ir tikai dažas no svarīgākajām izmaiņām, kas tiek ieviestas ar „PVN dokumentu paketi”.

Jauns noteikums par pakalpojuma sniegšanas vietu

Preču piegādes vai pakalpojumu sniegšanas vietas būtība ir noteikt valsti, kurai ir tiesības darījumam piemērot PVN. Šobrīd pakalpojuma sniegšanas vieta, saskaņā ar pamatprincipu, noteikta pēc sniedzēja juridiskās adreses, bet šim noteikumam ir daudz izņēmumu. No nākamā gada mainīsies ne vien pamatprincipa būtība, bet arī būs svarīgi – kam tiek sniegts pakalpojums.

Bizness biznesam (B2B)

Sākot ar 2010. gada 1. janvāri pakalpojuma sniegšanai ES komersantu starpā (B2B) būs piemērojams jauns „pamatnoteikums”. Tas paredzēs, ka pakalpojums uzskatāms par sniegtu, kur atrodas saņēmēja saimnieciskās darbības pastāvīgā vieta, ja saņēmējs ir PVN maksātājs un kā tāds arī darbojas. Tātad, parādās četri būtiski kritēriji, lai piemērotu B2B pakalpojumu sniegšanas pamatnoteikumu:

1. svarīgi, kur atrodas pakalpojumu saņēmējs, ne sniedzējs;
2. būs svarīga saņēmēja saimnieciskās darbības pastāvīgā vieta, ne vairs juridiskā adrese;
3. saņēmējs ir PVN maksātājs, nevis patērētājs;
4. saņēmējs (PVN maksātājs) pērk pakalpojumu savām saimnieciskās darbības vajadzībām, nevis personīgam patēriņam vai izklaidei.

Tomēr būs piemērojami arī daži izņēmumi, piemēram, ar nekustamo īpašumu saistītu pakalpojumu sniegšanas vieta arī turpmāk būs nekustamā īpašuma atrašanās vieta, utt. Protams, lielai daļai pakalpojumu sniegšanas vieta jebkurā gadījumā bija saņēmēja juridiskā adrese. Tomēr jaunais noteikums radīs lielāku pakalpojumu grupu, kam piemērojams PVN klienta valstī, kaut gan iepriekš bija cits regulējums (piemēram, transportlīdzekļa ilgtermiņa noma, preču transportēšana Kopienas teritorijā un ar to saistītie pakalpojumi, kustamas mantas vērtēšana un darbs ar to, starpnieku pakalpojumi).

Bizness patērētājam (B2C)

Patērētājiem (B2C) sniegtie pakalpojumi tiks uzskatīti par sniegtiem vietā, kur atrodas pakalpojumu sniedzēja saimnieciskās darbības pastāvīgā vieta, ja saņēmējs nav PVN maksātājs. Lai nošķirtu klientus, kuri neveic saimniecisko darbību, no klientiem, kas veic saimniecisko darbību, visi klienti ar derīgu ES dalībvalstu PVN maksātāja numuru, visticamāk, tiks uzskatīti par biznesa (B2B) klientiem, ja vien tie nenorādīs uz iegādi personīgam patēriņam.

Praktiska piemērošana

Pakalpojumu sniegšanas vietas maiņa nozīmē, ka rēķinos sniedzēja valsts PVN neparādīsies tik bieži kā līdz šim. Tādējādi samazināsies situāciju skaits, kad vienā ES dalībvalstī reģistrēta sabiedrība maksā citas dalībvalsts PVN un tādēļ jāpiemēro šīs citas ES dalībvalsts PVN atgūšanas procedūra. B2B darījumu sniegšanas vietas maiņas rezultātā būs klienti ar vairāk darījumiem, kam tiek piemērots 0% un „apgrieztās maksāšanas” (aprēķinātais) PVN un faktiski vairumā gadījumu PVN nebūs maksājams. Tomēr, tā kā ar PVN apliekamo personu loks attiecībā uz saņemtajiem pakalpojumiem būs nedaudz plašāks (ieskaitot, piemēram, holdinga sabiedrības, vairāk valsts un pašvaldības iestāžu, skolas, labdarības organizācijas, utt.), dažas no tām saskarsies ar:

- 1) jaunu prasību reģistrēties PVN maksātāju reģistrā; un
- 2) ierobežojumiem priekšnodokļa atskaitīšanā par aprēķināto PVN.

Kopsavilkuma paziņojums arī pakalpojumiem

No 2010. gada 1. janvāra PVN maksātājiem būs jāsniedz atskaites par visiem sniegtajiem pakalpojumiem kopienas teritorijā kopsavilkuma paziņojuma formā. Līdzīgs pārskats (PVN2) šobrīd jāsniedz ik ceturksni tikai par preču piegādēm Kopienas teritorijā. PVN maksātājiem, kuri sniedz pakalpojumus citās ES valstīs reģistrētiem klientiem, tagad būs vismaz jāpielāgo datorprogrammas, lai atskaitēs prasīto informāciju no rēķiniem (t.sk. obligāti – saņēmēja PVN numuru) varētu pēc iespējas automatizēti ievadīt kopsavilkuma paziņojumā.

Citā ES dalībvalstī samaksāta PVN atgūšanas procedūras izmaiņas

Papildus citām izmaiņām „PVN dokumentu pakete” ievieš citā ES valstī samaksātā PVN atgūšanas procedūras grozījumus (pašreizējā ES PVN 8. direktīva 01.01.2010. tiks aizvietota ar jaunu). No 01.01.2010., cita starpā, būs iespējams pieteikties PVN atgūšanai:

- 1) izmantojot vienīgi elektroniskos sakaru līdzekļus (atcerēsieties, ka no nākamā gada visiem deklarācijas VID jāsniedz tikai elektroniski); un
- 2) portāla vietnē, ko izveidojušas nodokļu iestādes dalībvalstī, kurā atrodas PVN maksātājs, ne vairs, kurā samaksāts PVN.

Pieteikums tiks pārsūtīts uz dalībvalsti, no kuras pieprasīts atmaksāt PVN. Savukārt, pašu PVN atmaksās šī cita dalībvalsts tieši PVN maksātājam, ne vairs caur PVN maksātāja valsts VID.

Jaunās direktīvas 2008/8/EK teksts latviešu valodā pieejams:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:044:0011:01:LV:HTML>

Jaunās direktīvas 2008/117/EK teksts latviešu valodā pieejams:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:014:0007:01:LV:HTML>

Jaunās direktīvas 2008/9/EK teksts latviešu valodā pieejams:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:044:0023:01:LV:HTML>

Stikāku informāciju par „PVN dokumentu paketi” var saņemt no Sorainen nodokļu juristiem, kā arī daudz detalizētākā izklāstā nākamajā žurnālā „Bilance” izdevumā.

Precīzāku informāciju par grozījumiem nodokļu tiesību aktos variet uzzināt pie Sorainen nodokļu juristiem:

Jānis Taukačs Partneris janis.taukacs@sorainen.lv	Ūve Zosārs Vecākais jurists uve.zosars@sorainen.lv	Edgars Koškīns Vecākais jurists edgars.koskins@sorainen.lv	Alisa Šurko Juriste alisa.surko@sorainen.lv
---	---	---	---

Sorainen sniedz konsultācijas nodokļu jomā, domstarpību ar VID risināšanā, kā arī nodokļu rūpīgā izpētē (*tax due diligence*). Sorainen – World Tax Service Alliance neekskluzīvais sadarbības partneris.